

ВИЛЕНСКІЙ ВЪСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

1.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 3-го Января. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 3-go Stycznia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 28-го Декабря.

Высочайшими Указами 13 и 15 Ноября, Всемилостивѣйше пожалованы кавалерами Орденовъ: Св. Равноапостольнаго Князя Владимира 4-й степени: Ординарный Профессоръ Московскаго Университета, Статскій Совѣтникъ *Шевыревъ*, и Св. Анны 3-й степени, Инспекторъ классовъ Харьковскаго Института благородныхъ дѣвицъ, Коллежскій Совѣтникъ *Сливицкій*, и 8-го Ластоваго Экипажа Лекаръ *Рилкевичъ*.

— Государь Императоръ соизволилъ изъяснить Высочайшее согласіе на представленіе Намѣстника Царства Польскаго о пожалованіи сына умершаго Оберъ-Гофмаршала Князя Максимилиана Яблоновскаго, служащаго въ Статсъ-Секретаріатѣ Царства Польскаго, Владислава Яблоновскаго въ званіе Камеръ-Юнкера и о производствѣ его въ Титулярные Совѣтники.

Вильна.

Бѣдствія неурожаа ощущаемыя здѣсь, равно какъ и въ прошедшемъ году, наполнили улицы Г. Вильны множествомъ нищихъ обоюго пола, представляющихъ видъ крайней бѣдности и изнеможенія. — Положеніе сихъ несчастныхъ, лишенныхъ всѣхъ средствъ къ пропитанію, обратило на себя вниманіе мѣстнаго Начальства, которое для оказанія имъ помощи, по примѣру прошлаго года, постановило учредить особый временный Комитетъ для призрѣнія бѣдныхъ на счетъ добровольныхъ пожертвованій благотворительныхъ особъ. — Въ члены сего Комитета, подъ предсѣдательствомъ Г. Виленаго Уезднаго Предводителя Дворянства Александра *Ленскаго*, приглашены слѣдующія лица: Князь Левъ Савичъ *Витгенштейнъ*, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Графъ Эдуардъ *Мостовскій*, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Иванъ *Рудольфинъ*, Камергеръ Графъ Игнатій *Забѣлло*, Подполковникъ Графъ *Ржевускій*, Надворный Совѣтникъ Ома *Минейко*, Графъ Стефанъ *Плятеръ*, Командоръ *Иосифъ Конга*, Попечитель Госпиталя Савичъ Северинъ *Каминскій*, Попечитель Еврейскаго Госпиталя Станиславъ *Садоровичъ*, Коллежскій Ассесоръ Ромуальдъ *Шкультеуцкій*, Евангелическо-Реформатскій Вице-Суперъ-Интендентъ Наторъ Стефанъ *Дипинскій*, Докторъ Медицины Казимиръ *Хонскій*, Докторъ Медицины Станиславъ *Викшелскій*, Докторъ Медицины Казимиръ *Вилькинский*, Виленаскій Городской Голова Мартинъ *Страусъ*, — а

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 28 go Grudnia.

Przez Najwyższe Ukazy 13 i 15 Listopada, Najłaskawiej mianowani Kawalerami Orderów: Sw. Równego Apostołom Xięcia Włodzimierza 4 ej klasy, Zwyczajny Professor Moskiewskiego Uniwersytetu, Radzca Stanu Szwecyi, i Sw. Anny 3-jej klasy, Inspektor klass Charkowskiego Instytutu Szlachetnych Panien, Radzca Kollegialny *Śl wski*, i Lekarz 8 go Przewozowego Ekwipażu *Rymkiewicz*.

— Jego CESARSKA Mość raczył oświadczyć Najwyższe swe zgodzenie się na przedstawienie Naměstnika Królestwa Polskiego o mianowanie syna zmarłego Wielkiego Marszałka Dworu, Xięcia Maxymiliana Jablonowskiego, służącego w Sekretaryacie Stanu Królestwa Polskiego, Władysława Jablonowskiego, Szambelanem i Radczą Honorowym.

WILNO.

Klęska nieurodzaju, dająca się czuć powszechnie w całym kraju, tak jak i w roku przeszłym, napełniła ulice miasta Wilna mnóstwem żebraków obojg płci, przerażających widokiem ostatecznej nędzy i zupełnego ubóstwa. Stan tych nieszczęśliwych, niemających żadnego sposobu utrzymania życia, zwrócił uwagę czulej miejscowej Zwierzchności, która dla ratowania ich, równie jak i w roku przeszłym, postanowiła utworzyć osobny Komitet, upoważniony do zbierania składek i niesienia litościwej pomocy biednym. Do Komitetu tego, pod przewodnictwem Marszałka powiatu Wileńskiego JW. Aleksandra *Łękiego*, wezwani zostali na członków: Xiąże Ludwik *Szu Wittgenstein*, Rzeczywisty Radzca Stanu Edward Hrabia *Mostowski*, Rzeczywisty Radzca Stanu, Jan *Rudomir*, Rzeczywisty Radzca Stanu, Ignacy Hrabia *Zabiello*, Hrabia *Rzewuski* Podpółkownik, Tomasz *Minejko* Radzca Dworu, Stefan Hrabia *Plater*, Józef *Konczka* Komandor, Opiekun Szpitalu Sawieryn *Kamiński*, Opiekun Żydowskiego Szpitalu Stanisław *Sidorowicz*, Romuald *Szkaltecki* Kollegialny Assesor, X Stefan *Lipiński* Wice-Superintendent, Doktor Medycyny Kazimierz *Choński*, Doktor Med. Stanisław *Wikszemski*, Doktor Medycyny Kazimierz *Wilczyński*, Głowa Miasta Marcin *Strausz*, na Sekretarza zaś, Tomasz *Lipiński* Radzca Honorowy. Komitet, w skutek takowego wezwania, odpowiadając ufnosci położonej w nim przez Zwierzchność, natychmiast przystąpił do rozdawania tylko samego chleba dla pewnej ilości ubogich, i tę czynność swoją, dnia 6 Grudnia r. b., w rocznicę Imienia Jego

рогъ, по примѣру подобнаго комитета въ Англии. Комитетъ этотъ будетъ разрѣшать споры между дирекціями желѣзныхъ дорогъ и главнымъ директоромъ.

— Тунисскій бей намѣревается установить консульствъ и агентовъ въ главнѣйшихъ гаваняхъ Алжири, и говорить, что онъ уже назначилъ одного чиновника изъ своей свиты консуломъ въ Алжиръ. Торговля Франціи съ Тунисомъ производилась въ 1836 году на 2,497,000, а въ 1843 возрасла до 6,006,000. Въ 1836 году въ Алжиръ простиралась торговля до 379,000 фр., а въ 1843 году достигла до 3,401,000. Проѣзжая чрезъ Ліонъ, бей оставилъ для бѣдныхъ 4,000 фр.

— Въ *Presse* пишутъ, что Абдъ-эль-Кадеръ освободилъ безъ выкупа Французскихъ плѣнныхъ, и что только смотритель ихъ взялъ для себя 30,000 фр. Эмиръ въ письмахъ своихъ къ Королю и маршалу Бужо просилъ мира.

— По письмамъ изъ Персіи, здоровье шаха значительно поправилось. Шахъ щедро вознаградилъ доктора Клоке, который неотступно находился при немъ во время холеры; а Французскому посланнику графу Сартижъ подарилъ перстень, принадлежавшій прежде Абасъ-Мирзѣ.

— Изъ Кохинхины получено прискорбное донесеніе, что Христіане снова подверглись тамъ преслѣдованіямъ, и что двое французскихъ миссіонеровъ умерли, въ жестокихъ мукахъ, въ заключеніи.

— Въ *Courrier Français* пишутъ, что контръ-адмиралъ Сесиль, вмѣстѣ съ американскимъ коммодоромъ Бидделемъ, постановилъ выйти на берегъ въ Японіи. Оба флота, состоящіе изъ пяти кораблей, пришли къ острову Кюссенъ, коего главная гавань Нагасаки, открыта только для однихъ Голландцевъ. Японскій чиновникъ немедленно посетилъ ихъ и предлагалъ отослать къ Императору ихъ письмо.

А Н Г Л І Я

Лондонъ, 22 Декабря.

Вчера, въ засѣданіи тайнаго совѣта, состоялось постановленіе о созваніи парламента къ 19 Января. Въ тотъ же день, вновь акредитованный Нидерландскій посланникъ имѣлъ честь поднести Королевы кредитныя свои грамоты.

— Королева назначила вице-адмирала Паркера, начальника флота на Тагъ, первымъ адъютантомъ флота. Званіе это не имѣетъ опредѣленной обязанности, и приноситъ 365 ф. ст. дохода.

— Парламентъ назначилъ значительныя суммы на перестройку Букингамскаго дворца, и работы уже начаты.

— Ни одинъ въ мірѣ городъ не имѣетъ столько ученыхъ обществъ какъ Лондонъ; здѣсь ихъ считается 40, за исключеніемъ 20 второстепенныхъ, которыя только занимаютъ издаваніемъ книгъ, чтеніями и тому подобными практическими мѣрами къ распространенію просвѣщенія. Заменительнымъ изъ этихъ обществъ почитается Королевское общество наукъ математическихъ, естественныхъ и естественно философическихъ. Четыре общества занимаютъ древностями, одиннадцать естественною исторіею, девять медицинною, четыре химіею, одно астрономіею, одно метеорологіею, одно географіею, одно геологіею, одно этнографіею, одно статистикою, одно зодчествомъ, одно полезными искусствами, два взаимною словесностію и т. п. Всѣ эти общества имѣютъ значительные доходы, преимущественно же общество садоводства и зоологіи. Издержки этихъ обществъ, дѣляемая для пользы наукъ, простираются въ годъ до 56,000 фун. стерл.

— Говорятъ, что колоссальная статуя герцога Веллингтона, о которой такъ много говорили, снята съ триумфальной арки въ Гайдъ-Паркъ, и поставлена на пьедесталъ, нарочно устроенномъ для сего, на площади, предъ *Horse-Guards*.

— Въ журналѣ *Times* пишутъ, что находящаяся на Англійскомъ флотѣ царовыя машины имѣютъ вообще силу 38,938 лошадей, и стоятъ 1,946,000 фунт. стер. Для приведенія всѣхъ этихъ машинъ въ движеніе, нужно 4,172 тонны угля въ день, стоющихъ 6,245 фунт. стер. И такъ, если бы весь парходный флотъ употребленъ былъ въ дѣло въ продолженіе 4 мѣсяцевъ, то расходы простирались бы на слѣдующую сумму, именно: на уголь издерживалось бы 736,476 фунт. стер., на деревянное мѣло, жиръ и прочіе припасы 38,528, на починки 450,000, итого 1,250,000 фунтовъ стерлинговъ.

подобной влады в Англии. Речзона Коммиссыя роз стрыгаѣ бѣдзие заходзѣе споры мѣдзды дырекыямъ дрѣгъ жѣлазныхъ а женеалнымъ дыректоромъ будовли.

— Бей Тунетаński ма замиар установиѣ Консуловъ и ажетѣвъ въ глѣвнѣйшихъ портахъ Алжири; мѣвѣя, навѣт, жѣ жѣднѣ з осѣб товарышзѣячѣхъ му до Парыжа мѣановалъ Консулемъ женеалнымъ въ Алжири. Handel Франци з Тунетемъ, ктѣры въ року 1836 wynosił 2,497,000 fr. podniósł siѣ въ року 1843 до 6,006,000, z samą zaś Алжириą въ r. 1830 dochodził до 379,000 fr., а жузъ въ 1843 uczynił 3,401,006. Бей wracając przez Ліонъ zostawił тамъ dla ubogichъ znovu 4,000 fr.

— *Presse* donosi, жѣ Abd el Kader uwolnił bezъ opłaty жѣнеѣвъ французскихъ, и жѣ tylko ихъ dozorca wymѣгł dla siebie 30,000 fr., tudziej, жѣ Emir, w listachъ do Krѣlaj Marszałka Bugeaud pisanych, жѣдаł pokoju.

— Według listѣвъ z Persyi, zdrowie Szacha znacznie siѣ polepszyło. Monarcha ten hojnie udarował D-ra Cloquet, kтѣry go podczas cholery nie opuszczał; zaś Posłowi francuzkiemu, Hr. Sartiges, dał pierścienъ, należący dawniej do Abasa-Mirzy.

— Otrzymałiśmy smutne z Kochinchiny doniesienie, жѣ Chrześcianie są tamъ znovu prześladowani; dwóchъ misjonarzy francuzkichъ umarło zъ srogichъ męczeństwachъ wъ więzieniu.

— *Kuryer Francuzki* donosi, жѣ Kontr. Admiralъ Cecile, жѣcznie zъ komodoreмъ Amerykańskimъ Biddel, postanowili wylądować znovu wъ Japonii. Obie floty, liczące razemъ pięć okrętoѣвъ, przybiły do wyspy Kuisin, kтѣrej portъ glѣwny, Naugasaki, zamknięty jestъ dla wszystkichъ narodѣвъ Europejskichъ, wyjawszy Hollendrѣвъ. Natychmiastъ odwiedził ichъ urzędникъ Japoński i przyrzekł odesłać ichъ pismo Cesarzowi.

А Н Г Л І Я

Лондонъ, 22 grudnia.

Na wczorajszymъ posiedzeniu tajnej rady uchwalono zwołanie parlamentu na dzień 19-ty stycznia. W tymъ же samymъ dniu, nowo-mianowany Poseł Niderlandzki, Hr. Schimmelpennick, złożył Monarchini uwierzytelniające go listy.

— Krѣlowa mianowała Vice-Admirala Parker, dowѣdcę floty na Tagu, swoimъ pierwszymъ adjutantemъ służby morskiej. Posada to jestъ sinekurą i przynosi rocznie 365 funt. szter.

— Juзъ rozpoczęto przebudowanie pałacu Buckingham, na co parlamentъ znaczne summy przeznaczył.

— Żadne miasto wъ świecie niema tyle uczonychъ towarzystwъ co Londyn; jestъ ichъ tamъ bowiemъ 40, próczъ 20 podrzędnychъ, kтѣre tylko wydawaniemъ książekъ, odczytaniami, i tymъ podobnymi praktycznymi środkami nadъ rozszerzeniemъ oświaty pracują. Najznakomitszymъ zъ tychъ zgrupowańъ jestъ Krѣlewskie товариство umiejetności matematycznychъ, przyrodzonychъ i naturalno filozoficznychъ. Człtęrzy товариства mają na celu naukę starożytności, 11 historyą naturalną, 9 medycynę, 3 chemię, 1 astronomią, 1 meteorologią, 1 geografią, 1 geologią, 1 etnografią, 1 statystykę, 1 budownictwo, 1 sztuki użyteczne 2 piękną literaturę i t. p. Wszystkie mają znaczne dochody; największe jednakъ posiada товариство ogrodnicze i zoologiczne. Wydatki tychъ towarzystwъ, wъ celachъ naukowych, wynoszą rocznie 56,000 f. szt. czyli przeszło 300,000 r. sr.

— Olbrzymi posągъ konny Xięcia Wellingtona, o kтѣryмъ tyle mówiono, ma być zdjęty zъ łuku tryumfalnego wъ Hyde-Park i umieszczony na podstawie, kтѣra na ten celъ ma być wzniesiona, na placu przedъ Horse-Guards.

— Dziennikъ *Times* donosi, жѣ użyte maszyny parowe wъ marynarce angielskiejъ mają siłę 38,938 koni, а kosztują 1,946,000 fr. szt. Do wprawiania wъ ruchъ tychъ машинъ potrzeba codziennie 4,172 beczekъ węgla, mającychъ wartośćъ 6,245 f. szt. Gdyby zaś cała flota parowa użyta była przezъ 4 miesiące ciągle, kosztъ wynosiłъby: na węgle 736,476 fr., na oliwę, tłuszcz i inne przedmioty 38,528, na naprawy 450,000, czyli ogółemъ 1,250,000 funt. szt.

25 Декабря.

Король и Королева Бельгийские прибудут сюда не раньше 8-го Января. Говорят, что Король Леопольд приедет съ тою цѣлю, чтобы примирить Францію съ Англіею.

— Въ журналѣ *Daily News* пишутъ, что въ слѣдующемъ мѣсяцѣ всѣ полки будутъ усилены одною ротой, а въ позднѣйшее время прибавлено будетъ къ каждому изъ нихъ еще по одной ротѣ.

— Газета *the Times*, говоря о теперешнемъ печальномъ положеніи Ирландіи, требующемъ еженедѣльно слишкомъ 100,000 ф. стерл. ссуды для спасенія отъ голодной смерти однихъ только самообдѣланныхъ жителей страны, не видитъ никакого средства положить ему конецъ безъ совершеннаго преобразованія всѣхъ тамошнихъ отношеній и безъ чрезвычайныхъ мѣръ, насчетъ которыхъ спрашивается только—въ чемъ онѣ должны состоять? Общій отказъ арендаторовъ отъ платежа арендной подати, безчисленныя нападенія на собственность и закупка оружія суть, по словамъ этой газеты, зловѣщіе признаки предстоящаго разрушенія всего общественнаго быта Ирландіи, разрушенія, которое едва ли можно будетъ предотвратить. Если же—присовокупляютъ въ *the Times*—милліоны ирландскихъ нищихъ должны быть питаемы впредь на счетъ одной Англіи, то, конечно, вопль старой и юной Ирландіи расторген и союза скоро найдется громкій и отголосокъ и между Англичанами, лишь бы только Ирландія, на будущее время, заботилась сама о себѣ.

— Изъ Ямайки получены извѣстія отъ 23 Ноября. Увѣдомляютъ, что на этомъ островѣ было сильное волненіе, по поводу пониженія пошлины съ сахара.

— Изъ Порто-Пренса пишутъ, что президентъ Рише приостановилъ непріятельскія дѣйствія съ Доминикскою республикою и распустилъ три четверти своихъ войскъ, съ тѣмъ, чтобы имѣть болѣе рукъ для сбора кофе, который въ этомъ году родился въ большомъ количествѣ.

26 Декабря.

Королева встрѣтила праздникъ Рождества Христова въ кругу своего семейства въ Виндзорѣ. Герцогиня Кентская была на обѣдѣ, на которомъ подана была филейная часть говядины въ 260 фунтовъ весомъ, отъ вола, принадлежавшаго принцу Алберту, за котораго принцъ получилъ на выставкѣ премію. Послѣ обѣда, все общество отправилось въ большую залу, въ которой разставлены были деревья съ подарками и конфетами. Въ теченіи праздниковъ, всѣ музеи и галереи будутъ открыты для публики.

— Въ Вестминстерскомъ аббатствѣ, гдѣ отказано въ памятникѣ лорду Байрону, воздвигнуть будетъ памятникъ драматической артисткѣ Сиддонсъ, а подлѣ него будетъ помѣщенъ памятникъ артисту Кемблю.

ШВЕЙЦАРІЯ.

Посланники Россійскій, Прусскій, Австрійскій и Баварскій перемѣстили свою резиденцію изъ Берна въ Цюрихъ. Они объявили объ этомъ уже нѣсколько мѣсяцевъ тому назадъ, ссылаясь на безначаліе господствующаго въ Бернскомъ Кантонѣ. Въ Цюрихскихъ газетахъ увѣдомляютъ, что Французскій Посланникъ, Г. Буа-ле-Контъ также избересть ихъ городъ своимъ мѣстопробываніемъ, и что вѣроятно, въ Цюрихѣ соберется вскорѣ весь дипломатическій корпусъ.

— Новое правительство, не столько заботящееся о наукахъ, сколько о нравственности и законоположеніи, закрыло здѣшнюю Академію; изъ профессоровъ только одному разрѣшено производить содержаніе.

ИТАЛІЯ.

Римъ, 12 Декабря.

Вода начинаетъ упадать; дома и магазины повсюду уже доступны. Въ городѣ погивъ только одинъ человекъ, но въ провинціи болѣе десяти человекъ; домашняго скота, преимущественно лошадей, быковъ, овецъ и свиней потонуло весьма значительное число. Рамское дворянство оказываетъ достославное рвеніе въ доставленіи пособія несчастнымъ. Преимущественно въ этомъ отношеніи отличается герцогъ Боргезе. Папа назначилъ комиссію

Dnia 25 grudnia.

Przyjazd Króla i Królowej Belgijskiej zapewniony jest na d. 8 stycznia. Mówią, że Król Leopold przybędzie w celu pojednania Francji z Anglią.

— *Daily News* donosi, że już w przyszłym miesiącu każdy półk o jedną kompaniją pomnożony będzie a w przyszłości otrzyma jeszcze i drugą.

— Gazeta *Times* mówiąc o terażniejszym opłakanym stanie Irlandji, która potrzebuje co tydzień przeszło 100,000 funtów szter. pożyczki, dla ocalenia od śmierci z głodu tylko najuboższej klasy mieszkańców, nie widzi żadnego sposobu zaradzenia tej nędzy, bez zupełnego przekształcenia wszelkich miejscowych stosunków i bez użycia nadzwyczajnych środków, o których powstaje pytanie: jakie one są i na czém mają zależeć? Ogólne wzbranianie się dzierżawców od płacenia arędy, niezliczone pokuszenia się na cudzą własność i zakupywanie broni, są, podług słów rzeczonęj gazety, złowrogimi symptomatami grożącego rozprzężenia całego społecznego bytu Irlandji, rozprzężenia, któremu już, jak się zdaje, trudno będzie zaradzić. Jeśli zaś, dodaje taż gazeta, miliony Irlandzkich ubogich mają bydź na przyszłość żywione kosztem jednęj Anglii, tedy, bezwѣtpienia, wołanie staręj i nowęj Irlandji o zuiiesienie unii, wkrótce znajdzie takżę głošne i powszechnie echo pomiędzy Anglikami, byleby tylko Irlandya, na przyszłość, sama o sobie myšlila.

— Z Jamajki mamy wiadomości z dnia 23-go listopada. Według nich, na wyspie pomienionęj panowało wielkie zaburzenie z powodu zniżenia cła od cukru.

— Donoszą z Port-au-Prince, że Prezydent Riché zawiesił wszelkie kroki nieprzyjacielskie z Rzeczypospolitą Dominikańską, i że trzy czwarte częsci wojska swego rozpuścił, chcąc zyskać więcję rąk do zbioru kawy, który w tym roku będzie nader obfity.

Dnia 26 grudnia.

Królowa rozpoczęła świąta Bożego Narodzenia w gronie rodzinnym w Windsorze. Xięzua Kent znajdowała się na obiedzie, na którym zastawiono takżę połędwicę wołową 260 funtów ważącą. Pieczeń ta była z wołu Xięcia Alberta, który zań otrzymał nagrodę. Po obiedzie, całe towarzystwo udało się do wielkiej sali dworskiej, którą otaczały drzewa kołędowe, poobwieszane cukrami i innymi podarunkami dla dzieci. Podczas świąt, wszystkie muzea i galerye będą dla publiczności otwarte bezpłatnie.

— W opactwie Westminsterskiem, gdzie odmówiono pomnika Byronowi, wzniesiony będzie grobowiec aktorce dramatycznęj Siddons. Tuż przy posagu tęj sławnęj artystki umieszczony będzie pomnik artysty Kemble.

SZWAJCARYA.

Posłowie Rossyjski, Prusski, Austriacki i Bawarski, przenieśli swoją rezydencję z Bern do Zurich. Krok ten przed kilku już miesiącami zapowiedziany był przez nich, a usprawiedliwiony bezrządem panującym w Kantonie Bernskim. W gazetach miasta Zurich uwiadamiają, że Poseł francuzki, P. Bois de Comte, wybierze takżę to miasto na swój pobyt, i że prawdopodobnie w Zurich zgromadzi się niebawnie cały Korpus Dyplomatyczny.

— Z Lozanny donoszą, iż nowy rząd, równie mało troszczący się o nauki, jak o moralność i prawo, rozwiązał tamtejszą Akademię; z Professorów jeden tylko zachował pobieraną płacę.

WŁOSNY.

Rzym, 12 grudnia.

Woda zaczyna już opadać; domy i magazyny wszędzie już są przystępne. W samém mieście zginęła tylko jedna osoba, ale na prowincyi kilkanaście. Bydła, mianowicie koni, wołów, owiec i świń zatoneła bardzo znaczna liczba. Szlachta Rzymska daje dowód wielkiego poświęcenia się, spiesząc na ratunek nieszczęśliwym. Szczęgólniej w tym względie odznacza się Xięzue Borghese. Papież wyznaczył Kommissyę do zbierania składek; sam zaś ofiarował 8,000 skudów ze swojej prywatnej kassy.

для собиранія приношеній; самъ овъ пожертвовалъ 8,000 скуди изъ собственныхъ своихъ доходовъ. — Въ послѣднюю ночь свирѣпствовала снова сильная буря съ порывистымъ вѣтромъ и градомъ.

21 Декабря.

Сегодня Папа присутствовалъ въ тайномъ засѣданіи консисторіи въ Квиринальномъ дворцѣ, и возвелъ въ санъ кардинала: Газтана Балуфи, архіепископа Имоли и Петра Марини, гвернатора Г. Рима, кромѣ того утвердилъ десяти архіепископовъ и епископовъ.

— Новымъ доказательствомъ челоѣколюбія Папы, можетъ служить данное имъ разрѣшеніе, чтобы Евреи, коихъ дома на берегу Тибра были залиты водою; жили въ разныхъ кварталахъ города, пока дома ихъ совершенно высохнутъ. Распоряженіе это тѣмъ важнѣе, что до сихъ поръ Евреи въ запертыхъ на ночь за рѣшетку въ ихъ кварталахъ, называемомъ Гето.

— Самые старые люди въ Римѣ не запомнятъ столь суровой зимы, какъ нынѣшняя. Померанцовыя деревья, которыя обыкновенно растутъ здѣсь подъ открытымъ небомъ, померзли въ этомъ году подъ крышами, и даже найдено нѣсколько замерзшихъ людей. Въ Римѣ даже и въ полдень бываютъ мороза, а въ окрестныхъ горахъ выпала снѣга въ четыре локтя глубиною.

Палермо, 11 Декабря.

Наслѣдникъ Баварскаго престола пріѣхалъ сюда третьяго дня. Герцогъ Серра ди Фалько встрѣтилъ Его Высочество и проводилъ въ квартиру, которую принцъ занялъ въ гостиницѣ „Тринакрія.“

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 10 Декабря.

Никто не сомнѣвается въ томъ, что Королева желаетъ сбросить съ рукъ своихъ министровъ, что ея супругъ раздѣляетъ это мнѣніе, и что королева родительница успѣла при семъ случаѣ въ послѣдній разъ оказать которую помощь попавшему въ немилость кабинету, и то посредствомъ извѣстнаго чужестраннаго дипломата. Кажется, что министры, удовлетворя желанію Королевы, скорѣе подадутъ сами въ отставку, чѣмъ стануть выжидать новаго уничтоженія. Г. Истурисъ, говорятъ, уже объявилъ нѣкоторымъ лицамъ, бывающимъ у него по дѣламъ службы, что въ послѣднихъ числахъ сего мѣсяца оны уже не будутъ министрами, и потому не занимаютъ дѣлами.

— Инфантъ Дона Генрихъ, въ награду за свое поведеніе, произведенъ въ контръ-адмирала, а морской министръ, Г. Армеро, удаленія котораго Инфантъ требовалъ, вручилъ ему жалующую грамоту. Изъ сего видно, что овъ не думаетъ добровольно оставить своего поста.

— Король удалилъ своего духовника, назначеннаго Его Величеству послѣ бракосочетанія, и который вмѣстѣ есть духовникъ Королевы Родительницы.

— Изъ Кадикса сообщаютъ, что туда прибылъ изъ Лиссабона на англійскомъ кораблѣ герцогъ Палмелла, коему Королева велѣла оставить страну, какъ подозрѣваемому въ тайномъ сообществѣ съ мятежниками. Такимъ же образомъ удаленъ изъ Лиссабона извѣстный испанскій генералъ Прамъ.

— Изъ Португаліи намъ сообщаютъ, что извѣстный Шотландецъ Макдональдъ, бывшій генералъ Донъ Мигуэля, въ члѣхъ вооруженнаго отряда въ 3,000 чел., овладѣлъ городомъ Брагою, и провозгласилъ Донъ Мигуэля Самодержавнымъ Королемъ. Тамошнія власти спаслись, до занятія города, въ Оporto. Испанскій генералъ-капитанъ Галиціи получилъ воззваніе доставить помощь. Вслѣдствіе сего 300 чел. получило дозволеніе ворваться въ португальскую пограничную крѣпость Валенца, и въ то же время испанскій гарнизонъ изъ Понтеведры двинулся къ границѣ.

15 Декабря.

Г. Пачеко значительнымъ большинствомъ голосовъ избранъ въ Кордовѣ депутатомъ. Разнымъ образомъ вступаютъ въ члены Конгресса Г. Санчо (бывшій Посланникомъ въ Лондонѣ во время регентства Эспартеро), Ландеро (Министръ Юстиціи послѣ Лагранжской револуціи), Лаборда, Серіола, Ангуло — все прогрессисты. Выборъ Кортины также не подлежитъ сомнѣнію. Но болѣе всего беспокоитъ Коро-

Остатней ночи пановаła знову silna burza, z wichrem i gradem.

Dnia 21 grudnia.

Dzisiaj odbywał Ojciec św. tajemny konystorz, w pałacu Kwirynalnym, na którym mianował dwóch nowych Kardynałów kapłanów: Mons. Gaetano Baluffi, Arcybiskupa w Imola, i Mons. Pietro Marini, Gubernatora Rzymu; przytem prekonizował dziesięciu Arcybiskupów i Biskupów.

— Jako nowy dowód filantropijnych uczuć Ojca św. przytoczyć można, że dozwolił Izraelitom osiedlać się tymczasowie w różnych dzielnicach Rzymu, pokąd ich domy po zalaniu od rzeki Tybru zupełnie nie wyschną. Postanowienie to tѣmъ jest ważniejsze, że dotychczas biednych wyznawców Mojżeszowych zamykano na noc kratami żelaznymi w ich dzielnicę, zwanęj Ghetto.

— Najsędziwsi mieszkańcy Rzymu nie pamiętają tak ostręj zimy jak tegoroczna. Drzewa pomarańczowe, które tu zwykle pod gołem niebem zimuja, w tym roku wymarły pod dachem; nawet znaleziono kilku ludzi zmarzniętych. W Rzymie mróz trzyma i po południu, a w górach przyległych miastu spadł wczoraj sніeg na cztery łokcie.

Palermo, 10 grudnia.

Zawczoraj przybył tu następeca tronu Bawarski. Xiążę Serra di Falco przyjmował go w porcie i odprowadził do mieszkania, które sobie Xiążę obrał w domu gościnnym Trinaeria.

HISZPANIA.

Madryt, 10 grudnia.

Nikt nie wąpi, że Królowa pragnie się pozbyć Ministrów swoich, że jej małżonek podziela to zdanie, i że Królowej matce udało się przy tѣj okoliczności ostatni raz udzielić wątlą podporę popadłemu w niełasę gabinetowi, a to za pośrednictwem pewnego obcego dyplomatyka. Zdaje się, że Ministrowie odpowiadając życzeniom Królowej, będą wołeli sami podać swoje dymissye, aniżeli wystawić się na nowe upokorzenia. Pan Isturiz oświadczyć już miał niektórym osobom, które z interessami do niego przybywają, że w końcu tego tygodnia już nie będzie Ministrem, i dla tego wcale się interessami nie zajmuje.

— Infant Don Henryk, w nagrodę ostatniego postępku swego, posunięty został na Kontr-Admirala, i ten sam Minister marynarki, P. Armero, o którego oddalenie Infanta nalega, doręczył mu tę nominacyą. Zdaje się więc, że dobrowolnie nie myśli ustąpić z posady swojej.

— Król oddalił spowiednika swego, którego mu przeznaczono po ślubie, a który jest także spowiednikiem Królowej matki.

— Z Kadyxu donoszą o przybyciu tam z Lizbony na okręcie angielskim Xięcia Palmelli, któremu Królowa rozkazała opuścić kraj, jako pożądanemu o potajemne związki buntownicze. Podobnymże sposobem wydaloną został z Lizbony znany Jenerał hiszpański Prim.

— Z Portugalii dowiadujemy się, że znany Szkot Macdonald, dawniej Jenerał Don Miguela, na czele 3,000 uzbrojonych ludzi, opanował miasto Braga i ogłosił Don Miguela samowładnym Królem. Władze tameczne schroniły się poprzednio do Oporto. Hiszpański Jenerałny Kapitan Galicyi wezwany został o pomoc. W skutku tego 400 ludzi otrzymało pozwolenie wkroczenia do portugalskiej nadgranicznej twierdzy Valenza, a jednoczesnie załoga hiszpańska z Pontevedra, stanęła na granicy.

Dnia 15 grudnia.

P. Pacheco znaczną większością głosów obrany został deputowanym w Kordubie. Podobnież wejda do kongressu PP. Sancho (były Poseł w Londynie za rejencyi E-sparterego), Landerо (Minister sprawiedliwości po zaszłej rewolucji w Lagranja), Lаборда, Ceriola, Angulo — wszyscy ze stronnictwa progressistów. Wybor P. Cortina także nie podlega żadnej wątpliwości. Ale najbardziej zatrważa królewską rodzinę wybor Olozagi. Dotąd nieroz-

левскую Фамилию избраніе Олозаги. До сихъ поръ еще недостаточно объясненная катастрофа, навлекшая за три года назадъ его паденіе, вѣроятно опять предложена будетъ на разсмотрѣніе Конгрессу, и потому думаютъ, что Министры дадутъ секретное повелѣніе взять его подъ стражу, какъ скоро онъ вступитъ на Испанскую землю. Но для этой мѣры должны они имѣть особенное полномочіе со стороны Конгресса. Во всякомъ случаѣ, внутреннему положенію Испаніи предстоитъ важная перемена. Изъ числа эмигрантовъ, оставившихъ Испанію въ слѣдствіе политическихъ событий, главныя, по своимъ талантамъ и потому самыя опасныя для Министровъ, теперь, по рѣшенію избирателей, призываются обратно въ отечество для принятія участія въ общественныхъ дѣлахъ, и нѣтъ сомнѣнія, что они, вступивъ въ отправленіе своихъ важныхъ должностей, будутъ руководимы ненавистью, жаждою мщенья и стремленіемъ къ достиженію потерянной власти.

— Третьяго дня, Королева лично раздала 37 знаковъ большаго креста ордена Карла III и Изабеллы гражданскимъ и военнымъ чинамъ. Послѣ сего, англійскій фокусникъ имѣлъ честь показывать свое искусство въ присутствіи Королевы и Короля, министровъ и двора, и оказала чрезвычайное проворство. Представленіе продолжалось довольно долго.

— Нѣсколько уже дней бываютъ у насъ съ утра до полудня 2 градуса мороза, а въ нѣкоторыхъ провинціяхъ снѣга завалили дороги такъ, что нѣкоторые почты опаздываютъ, а другія вовсе не приходятъ. Дорогу чрезъ Самосеро совершенно занесло, а на другихъ дорогахъ держатся разбойники. Генералъ Примъ, недавно прибывшій сюда, ограбленъ былъ подъ Андухаромъ. По случаю новыхъ налоговъ въ Мадридѣ, повысились, двумя третями цѣны, на съѣстные припасы, наемъ квартиръ и топлива.

— Въ провинціи Оренсе (въ Галиціи) жители боятся выходить изъ домовъ своихъ, потому что стаи волковъ нападаютъ на людей и въ теченіи одной недѣли забили 15 человекъ. Частнымъ лицамъ не дозволено имѣть при себѣ оружія.

ПОРТУГАЛІЯ.

(Изъ англ. газ.)

Въ *Standard* сообщаютъ слѣдующія извѣстія изъ Лиссабона, отъ 5-го Декабря: „На сѣверѣ событія развиваются быстро. Они довольно важны, и должны ускорить рѣшеніе нынѣшняго кризиса. Генералъ Макдональдъ внезапно явился тамъ въ главѣ значительныхъ Мигалистскихъ силъ, съ которыми вступилъ, безъ выстрѣла, 28-го Ноября, въ городъ Гимаресь. Въ Опортѣ дѣла инсургенъ овъ вовсе не въ худомъ положеніи. Не смотря на недавнюю неудачу Са-да-Бандейръ, онъ уже снова началъ вѣствовать тамъ надъ тремя тысячами человекъ. Въ деньгахъ у него нѣтъ недостатка, въ слѣдствіе мѣры, принятой юнтою этого города, которою дозволенъ привозъ иностранныхъ мануфактурныхъ произведеній съ уменьшеніемъ пошлины на 30 процентовъ, а табаку по весьма низкой таксѣ. Этимъ способомъ юнта приобрѣла, въ продолженіе одного послѣдняго мѣсяца, сумму во сто контосовъ.“

— Редакція газетъ *Daily News* получила, чрезъ Виго, письмо изъ Валенсы-де-Минью, отъ 3-го Декабря, въ которомъ подтверждаютъ извѣстіе о взятіи сей важной крѣпости Королевскими войсками. Городъ Вилла-Нова де Се вейра также объявилъ себя въ пользу Королевы.

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 9 Декабря

Австрійскій интернунцій гр. Стюрмеръ, имѣлъ вчера продолжительное совѣщаніе, съ министромъ иностранныхъ дѣлъ. Али-Эфендїи сообщилъ ему что онъ уполномоченъ на заключеніе торговаго навигационнаго трактата.

— О Кровопрлитіи, причиненномъ между Несторійцами Курдскимъ начальникомъ Бердханъ-Беємъ, Европейцами получены здѣсь новыя донесенія, по коимъ эта рѣзня ограничилась всего двумя деревнями.

вѣдана jeszcze dostatecznie katastrofa, która przed trzema laty spowodowała jego upadek, zapewne powtórnie wniesiona będzie na kongress, i dla tego sądzą, że Ministrowie wydadzą sekretny rozkaz aresztowania go, skoro wstąpi na ziemię hiszpańską. Atoli dla wykonania tego kroku muszą naprzód otrzymać szczególne pełnomocnictwo ze strony kongressu. Bądź co bądź, gotuje się ważna przemiana w wewnętrzznem położeniu Hiszpanii. Z liczby, emigrantów, którzy opuścili Hiszpanię w skutkach politycznych wypadków, znakomitsi przez swe talenta, a zatem niebezpieczniejsi dla Ministrów, teraz na mocy uchwały wyborców, przywołani zostali na powrót do ojczyzny dla wzięcia udziału w interesach publicznych, i nie ma wątpliwości że skoro zacząną sprawować ważne swe obowiązki, uczucia nienawiści, zemsty, jako też chęć odzyskania utraconej władzy, kierować będą głównie ich działaniem.

— Onegdaj Królowa rozdała osobiście 37 wielkich krzyżów orderów Karola III-go i Izabelli Katolickiej, różnym osobom cywilnym i wojskowym. Następnie kuglarz angielski miał zaszczyt bawić Monarchiną, Króla, Ministrów i dwór cały rozmaitemi sztukami, w których nadzwyczajną okazał zręczność. Królewska para zabawiła się długo tym widokiem.

— Od kilkunastu dni, miewamy od rana do południa po dwa stopnie zimna, a w niektórych prowincjach spadłe śniegi zepsuły tak drogę, że poczty znacznie się spóźniają, niektóre zaś wcale nie nadchodzą. Droga przez Somosierra jest zupełnie zamknięta; na innych gościńcach gnieżdżą się rozbojnicy. Jenerał Prim, który tu niedawno przybył z Kadyxu, zrabowany był zupełnie pod Andujar. W Madrycie, w skutku nowych podatków, ceny mieszkań, żywności i opatu podniosły się o dwie trzecie części.

— W prowincyi Orense (w Galicyi) mieszkańcy boją się wychodzić, tłumy bowiem wilków napadają na ludzi, i już w ciągu jednego tygodnia pożarły 15 osób. Mimo to, osobom cywilnym nie wolno jest mieć broni palnej.

PORTUGALIA.

(Z gazet angielskich).

Standard zawiera następnę wiadomości z Lizbony dochodzące do d. 5 grudnia: „Na północy wypadki rozwijają się szybko; są one dosyć ważne i powinny przyspieszyć rozwiązanie obecnego przesilenia. Jenerał Macdonald niespodzianie ukazał się tam na czele znacznych sił Miguelistowskich, z któremi zajął, bez wystrzału, 28 listopada, miasto Himares. W Oporto interessa powstańców nie są wcale w najgorszym położeniu. Mimo świeżo poniesionej klęski, Sa-da-Bandeira stoi znowu na czele trzech tysięcy ludzi. Na pieniądzu mu nie zbywa, dzięki środków przedsięwziętych przez juntę tego miasta, która dozwoliła przywozić wyroby zagranicznych fabryk, umniejszyszą opłatę o 30%, a tytuł po nader niższej renie. Tą drogą otrzymała junta w przeciągu jednego ostatniego miesiąca sumę 100 kontów.“

— Redakcyja gazety *Daily-News* otrzymała przez Vigo list z Valence-de-Minho pod d. 3 grudnia, w którym potwierdza się wiadomość o zajęciu tej ważnej twierdzy przez wojska Królewskie. Miasto Villa-Nova do Cerveira także oświadczyło się za stronę Królowej.

ТУРЦІЯ.

Konstantynopol 9 grudnia.

Internuncyusz austriacki, Hr. Sturmer, miał wczoraj długą naradę z Ministrem spraw zagranicznych, Ali-Efendi, przyczem zawiadomił go, że otrzymał pełnomocnictwo, na zawarcie z Portą traktatu handlu i żeglugi.

— O rzezi dokonanej na Nestorianach przez Kurdyjskiego naczelnika, Berdhan-Beja, otrzymać tu mieli Europejczyce nowe wiadomości, według których rzeź ta ograniczyła się tylko na dwóch wsiach.

— Ренегатъ Омеръ-Паша пожалованъ въ дивизионные генералы; онъ вѣрно назначенъ будетъ противъ Берхманъ-Бей.

— Въ Таврисѣ все болѣе и болѣе усиливается холера.

СѢВ. АМЕР. СОЕД. ШТАТЫ.

Нью-Йоркъ, 27 Ноября.

Часть американской эскадры, стоящая въ мексиканскомъ заливѣ, 27 Октября бомбардировала мексиканскій городъ Табаско. Вслѣдствіе сего все находящіяся тамъ мексиканскія суда, попались въ руки Американцевъ. Городъ хотѣлъ уже сдаться, но власти и гарнизонъ оказывали сильное сопротивление. Дальнѣйшія подробности еще не получены.

— Въ *Times* напечатано: Въ письмахъ изъ Мексики, привезенныхъ въ Англію съ пароходомъ *Tag*, сообщаютъ, что занятая Американцами Калифорнія, раздѣлена нынѣ на три провинціи (Штаты), которыя, какъ присоединенныя къ Штатамъ, отправятъ своихъ представителей на конгрессъ въ Вашингтонъ. Присовокупляютъ, что французскій и испанскій консулы, подавшіе протестъ противъ присоединенія сихъ провинцій, были арестованы по повелѣнію начальника морской американской силы въ этой странѣ.

— Въ сихъ же письмахъ сообщаютъ, что мексиканскій народъ равно какъ и правительство, не обнаруживаютъ ни малѣйшаго расположенія заключить миръ на унижительныхъ условіяхъ, предлагаемыхъ имъ Соединенными Штатами. Рѣшено съ сильнѣйшимъ на пріяженіемъ отразить нападеніе Американцевъ. Впрочемъ надѣются на энергію и искусство Сантаны, который имѣя въ своемъ распоряженіи многочисленныя военныя силы, думаетъ отразить генерала Тайлора. Въ Мексикѣ полагаютъ, что Сантана не оставитъ вскорѣ дать сраженія американскому генералу.

30 Ноября.

Американская эскадра снова заняла городъ Тампико, который сдался безъ сопротивленія, такъ какъ Сантана вывелъ изъ него весь гарнизонъ въ Санъ-Луи-Потози, для подкрѣпленія своей арміи. Назначеніе американскаго генерала Скотта, изъ Вашингтона въ Нью-Орлеанъ, имѣетъ цѣлю овладѣніе Санта-Крузомъ, откуда удобнѣе было бы Американцамъ двинуться противъ Мексики.

— Американскія силы, собранныя въ Монтерей, не превосходятъ 5,000 чел., а отъ устья рѣки Рио-дель-Нортъ до сего города, не составляютъ вообще и 13,000 чел., тогда какъ генералу Тайлеру необходимо по крайнѣй мѣрѣ 15,000 чел. для того, чтобы выступить противъ Санъ-Луи-Потози, гдѣ Сантана постоянно сосредоточиваетъ свои силы. Первый городъ, которымъ генераль Тайлоръ долженъ овладѣть, есть Линаресъ, лежащій въ 120 миляхъ отъ Монтерей, на пути въ Тампико; американскій генераль овладѣлъ Салтиллою, оставленною Мексиканцами, и соединился съ генераломъ Вудъ.

— Калифорнія наслаждается спокойствіемъ, и сѣверныя Американцы предпринимаютъ мѣры для упроченія тамъ своего владычества, не встрѣчая въ этомъ никакого сопротивленія.

— Изъ Кампечи сообщаютъ, что жители сопротивляются обратному присоединенію Юкатана къ Мексикѣ.

— Мексиканское правительство распущено;—генераль Альмонте отправляется въ Англію.

— Разнесся слухъ, будто бы Англія предлагаетъ свое посредничество.

— Ренегатъ Омер-Басза посаженъ на *Генераля* дивизіи, и zapewne выставанъ будетъ противъ Бердхан-Бейови.

— W Tauris wzмага się coraz bardziej cholera.

СТАНЪ-ЗЪЕДНОЧЕНЕ АМЕРЫКИ РѢНОЧНЕЪ.

Nowy-York, 27 listopada.

Часть эскадры амерыканскіей, стоящей въ затоце Мекыканскіей, бомбардовала дня 27-го паждзиеніа миаство мекыканскіе Табаско. W skutku tego wszystkie мекыканскіе окрѣты, на рзече стояще, достали сѣ въ рѣце Американовъ. Миаство само chciało już kapitulować, ale władze i załoga zacięty stawili opór. Dalsze szczegóły jeszcze nie nadeszły.

— W *Times* czytamy: Listy z Meksyku przywiezione do Anglii parostatkiem *Tag* donoszą, że Kalifornia zajęta przez Американовъ, została właśnie podzielona na trzy różne prowincje (stany), które przyłączone do Stanów-Zjednoczonych, wysła swych reprezentantów na kongress do Washingtonu. Dodają, że Konsulowie francuzki i hiszpański, którzy protestowali przeciw przyłączeniu tych prowincji, zostali uwięzieni na rozkaz dowódcy siły morskiej амерыканскіей w tej okolicy.

— Według tychże listów, lud мекыканскі, równie jak rząd, nie objawiają najmniejszej skłonności do przyjęcia pokoju pod upokarzającymi warunkami, jakie im podają Stany-Zjednoczone. Postanowiono raczej z całym wysiłkiem odeprzeć napad sity oręża. Zresztą pokładają całe zaufanie w energii i biegłości Santany, który znajdując się na czele licznego wojska, spodziewa się odeprzeć *Генераля* Taylor. W Meksyku sądzą, że Santania omieszka w krótkce wydać bitwy *Генералові* амерыканскіему.

Дня 30 listopada.

Эскадра амерыканска заняла знову миаство Тампико, które poddało się bez oporu, gdyż Santana zabралъ былъ z niego całą załogę do San Luis Potosi, dla wzmożenia swej armii. Wysłanie амерыканскіего *Генераля* Scott z Washingtonu do New-Orleans, ma na celu zdobycie Vera-Cruz, z kąd najłatwiej byłoby Американомъ ruszyć na Meksyk.

— Силы амерыканскіе згромаджене въ Монтерей, не przechодzą 5,000 ludzi, a od uścia rzeki Rio-del Norte aż do tego миаства не wynoszą razem 13,000, podczas gdy *Генераль* Taylor, potrzebuje przynajmniej 15,000 wojska, aby ruszyć na San Luis Potosi, gdzie Santa Anna zgromadza ciągle swe силы. Pierwsze миаство, które *Генераль* Taylor ma do opanowania, jest Linares, położone o 120 mil od Monterey na drodze do Tampico; *Генераль* амерыканскі занял Saltillo przez Мекыкановъ opuszczone i połączył się z *Генераłem* Wood.

— Kalifornia jest spokojna, i Американе półноци предпринимаю środki dla zapewnienia sobie tej nowej posiadłości bez żadnych przeszkód.

— Wiadomości z Campeche donoszą, że mieszkańcy sprzeciwiają się przyłączeniu napowrót Jukatana do Meksyku.

— Rząd мекыканскі został rozwiązany;—*Генераль* Almonte udaje się do Anglii.

— Rozeszła się zнову wieść, że Anglia ofiaruje swe pośrednictwo.